

Strategaeth Adnoddau Tymor Canolig 2024–2027

Gwasanaeth Tân ac Achub
Fire and Rescue Service

CYNNWYS

1.	Pwrpas y Strategaeth Adnoddau Tymor Canolig	3
2.	Nodau'r Strategaeth	3
3.	Egwyddorion y Strategaeth	4
4.	Adolygu'r Strategaeth	4
5.	Cynllun Rheoli Risg Cymunedol	5
6.	Cyd-destun Ariannol	6
7.	Y Sefyllfa Ariannol Gyfredol 2023/24	6
8.	Pwysau Cyllidebol Tymor Canolig	7
9.	Effeithlonrwydd a Chynhyrchiant Tymor Canolig	7
10.	Ariannu ac Amcangyfrifon Cyfalaf	8
11.	Rhagolygon Cyllidebol Dangosol 2024/25 i 2026/27	9
12.	Cronfeydd Wrth Gefn.....	12
13.	Asesiad Risg	15
14.	Cydnherthedd Ariannol	18
15.	Ardoll yr Awdurdodau Cyfansoddol.....	20
16.	Casgliad	21

1. Pwrpas y Strategaeth Adnoddau Tymor Canolig (MTRS)

- 1.1 Dyma Strategaeth Adnoddau Tymor Canolig (MTRS) Awdurdod Tân Gogledd Cymru. Mae'n cwmpasu cyfnod o dair blynedd ond bydd yn cael ei hadolygu'n flynyddol i adlewyrchu natur ddeinamig y gwasanaeth tân a newidiadau o ran cyllid. Mae'n disgrifio cyfeiriad ariannol y sefydliad ac yn amlinellu'r pwysau ariannol.
- 1.2 Yn yr hinsawdd economaidd fyd-eang gyfredol mae rheolaeth ariannol gyhoeddus yn bwysicach nag erioed. Mae bod â dealltwriaeth drylwyr o'r rhagolygon ariannol a'r effaith gysylltiedig ar allu'r sefydliad i gyflawni ei amcanion strategol yn fan cychwyn hanfodol ar gyfer cynllunio ar gyfer y dyfodol a sicrhau cynaliadwyedd. Mae adnoddau'n mynd yn brinnach, sydd, ynghyd â'r pwysau a'r galw cynyddol ar wasanaethau, yn ei gwneud hi'n fwy anodd i sicrhau bod adnoddau'n cael eu targedu'n effeithiol
- 1.3 Mae'r MTRS yn darparu opsiynau ar gyfer cyflwyno cyllideb gynaliadwy a rhaglen gyfalaf yn y tymor canolig. Mae hefyd yn nodi sut gall yr Awdurdod ddarparu'r adnoddau i gyflawni'r blaenoriaethau yn y Cynllun Rheoli Risg Cymunedol (CRMP), o fewn yr hinsawdd ariannol heriol bresennol.
- 1.3 Mae'r MTRS yn gosod y cyd-destun ariannol ar gyfer penderfyniadau'r Awdurdod ar y gyllideb refeniw, y rhaglen gyfalaf a'r ardoll.
- 1.4 Mae'r strategaeth ariannol gyffredinol yn ceisio cyflawni Cynllun Rheoli Risg Cymunedol yr Awdurdod, 2024 – 2029.

2. Nodau'r Strategaeth

2.1 Mae'r MTRS yn cynorthwyo i:

- (i) Gefnogi'r gwaith o gyflawni'r Cynllun Rheoli Risg Cymunedol 2024–2029;
- (ii) Gwella cynllunio ariannol a rheolaeth ariannol dros adnoddau'r Awdurdod, refeniw yn ogystal â chyfalaf;
- (iii) Defnyddio'r adnoddau sydd ar gael i'r Awdurdod, yn fewnol ac allanol, i gael y budd mwyaf posibl ohonynt;
- (iv) Sicrhau bod yr Awdurdod yn darparu gwerth am arian ac yn parhau i geisio gwella effeithlonrwydd;
- (v) Adolygu polisi'r Awdurdod ar ddefnyddio cronfeydd wrth gefn, sicrhau bod y sefyllfa'n parhau i fod yn gynaliadwy a bod digon o adnoddau dros y tymor canolig;

- (vi) Ymateb i bwysau allanol, gan gynnwys newidiadau i gyllid sy'n deillio o gyhoeddiadau ariannu blynyddol y Llywodraeth.
- (vii) Sicrhau bod cynlluniau hirdymor yr Awdurdod yn gynaliadwy ac yn effeithlon.

3. Egwyddorion y Strategaeth

3.1 Dyma'r prif egwyddorion sy'n sail i MTRS 2024/25–2026/27 yr Awdurdod:

- (i) Bydd gwariant cyffredinol yr Awdurdod yn cael ei gynnwys yn yr amcangyfrifon cymeradwy bob blwyddyn.
- (ii) Bydd yr Awdurdod yn cadw Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol ar isafswm doeth, a gaiff ei adolygu bob blwyddyn, i dalu am unrhyw wariant mawr neu golli cyllid nad oedd wedi'i ragweld. Bydd yn cymryd ymagwedd hyblyg at ddefnyddio unrhyw arian cronfa wrth gefn sydd uwchben y lefel hon lle bo'n briodol, gan gydbwysu'r costau cyfle yn sgil cadw cronfeydd wrth gefn yn erbyn y buddion a geir o ddulliau gweithredu amgen.
- (iii) Bydd yr Awdurdod yn cadw cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi at ddibenion penodol dim ond pan fo'n briodol, ac sy'n gyson â chyflawni amcanion.
- (iv) Bydd yr Awdurdod yn parhau i roi blaenoriaeth i gyflawni Gwerth am Arian, gan fod yn ddarbodus, effeithlon ac effeithiol wrth ddefnyddio adnoddau; wrth sefydlu'r fframwaith ar gyfer y Gwasanaeth Tân yng Ngogledd Cymru ac; wrth wneud penderfyniadau comisiynu a chaffael.
- (v) Bydd Trysorydd yr Awdurdod yn paratoi rhaglen dreigl o ragolygon cyllideb refeniw tair blynedd i lywio penderfyniadau'r Awdurdod ar y gyllideb a'r ardoll.
- (vi) Bydd yr Awdurdod, gyda chefnogaeth Trysorydd a Phrif Swyddog Tân yr Awdurdod, yn parhau i gyfrannu at adolygiadau cenedlaethol o gyllid tân ac yn manteisio ar bob cyfle i gymryd rhan er mwyn ariannu Awdurdod Tân Gogledd Cymru mewn modd teg a chyson.

4. Adolygu'r Strategaeth

4.1 Cafodd adolygiad MTRS yr Awdurdod ar gyfer 2024/25 i 2026/27 ei gynnal o dan y themâu allweddol canlynol:

- (i) Y cyd-destun ariannol mae'r Awdurdod yn gweithredu ynddo;
- (ii) Sefyllfa ariannol bresennol yr Awdurdod;

- (iii) Effaith y Cynllun Rheoli Risg Cymunedol (CRMP) gan gynnwys effaith yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys (ECR);
- (iv) Effaith chwyddiant;
- (v) Y pwysau cyllidebol fydd yn wynebu'r Awdurdod yn y dyfodol dros gyfnod y strategaeth;
- (vi) Arbedion cyllidebol;
- (vii) Rhaglen gyfalaf yr Awdurdod;
- (viii) Polisi cronfeydd wrth gefn;
- (ix) Asesiad risg
- (x) Cydnerthedd Ariannol.

5. Cynllun Rheoli Risg Cymunedol

- 5.1 Er mwyn cyflawni'r Strategaeth yn llwyddiannus, rhaid i'r Prif Swyddog Tân reoli set gymhleth o adnoddau, gofynion a blaenoriaethau gan adolygu a diwygio cynlluniau i fodloni'r proffil risg ar gyfer gwasanaethau tân o fewn yr adnoddau ariannol sydd ar gael.
- 5.2 Gan gydnabod yr angen i gynllunio ar gyfer y tymor hwy, mae'r Awdurdod yn adolygu ei drefniadau cynllunio, ac o ganlyniad bydd yn cyflwyno Cynllun Rheoli Risg Cymunedol 5 mlynedd (CRMP) yn 2024/25. Mae'r CRMP yn dangos y ffordd mae'r Awdurdod yn bwriadu mynd i'r afael â'r risgiau, y bygythiadau a'r heriau sy'n wynebu cymunedau Gogledd Cymru a sut mae'n bwriadu eu cwrdd a'u lleihau, gan sicrhau bod asedau ac adnoddau'n cael eu defnyddio'n llwyddiannus, a darparu'r gwasanaeth gorau posibl i'r cymunedau.
- 5.3 Mae MTRS yr Awdurdod wedi'i seilio ar gynllunio'r gweithlu a rhaglenni cyfalaf sy'n cyd-fynd â'r gwaith o gyflawni blaenoriaethau'r Cynllun Rheoli Risg Cymunedol a pharhau i ddarparu gwasanaeth tân effeithlon ac effeithiol i gymunedau Gogledd Cymru.
- 5.4 Fel rhan o fethodoleg y Cynllun Rheoli Risg Cymunedol, mae'r Gwasanaeth yn nodi peryglon a'r lefel gysylltiedig o risg ledled Gogledd Cymru. Mae strategaethau Lleihau Risg a Diogelwch Cymunedol Priodol yn cael eu datblygu a'u monitro ac mae adnoddau'n cael eu defnyddio i sicrhau ymateb effeithiol.

6. Cyd-destun Ariannol

- 6.1 **Cyllid** – Mae'r rhan fwyaf o'r cyllid ar gyfer y Gwasanaeth Tân ac Achub yn cael ei dderbyn drwy ardoll gan y chwe awdurdod cyfansoddol o fewn Gogledd Cymru, a hynny'n gymesur â phoblogaeth pob awdurdod. Mae'r ffigwr ar gyfer poblogaeth pob awdurdod lleol yn cael ei osod gan Is-grŵp Dosbarthu Llywodraeth Cymru yn flynyddol.
- 6.2 Rhaid i bob Awdurdod Tân ac Achub, cyn 31 Rhagfyr mewn unrhyw flwyddyn, gyflwyno i bob awdurdod cyfansoddol amcangyfrif o'i gostau net ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf. Yna, cyn 15 Chwefror, rhaid iddyn nhw hysbysu pob awdurdod cyfansoddol am y cyfraniad y mae'n rhaid i'r awdurdod hwnnw ei wneud yn y flwyddyn ariannol nesaf.
- 6.3 Yn ogystal, mae cyllid hefyd yn cael ei dderbyn oddi wrth Lywodraeth Cymru, drwy grantiau. Mae gwerth y grantiau wedi gostwng yn sylweddol yn ystod y blynyddoedd diwethaf, gan gynnwys tynnu'n ôl y Grant Lleihau Tanau Bwriadol ar gyfer 2024/25. Mae'r MTRS yn cynnwys cyllid grant o £0.364m ar gyfer 2024/25.
- 6.4 Mae'r MTRS hwn fel y'i cyflwynwyd yn cynnwys cynnydd o £3.973m yn y gwariant refeniw net ar gyfer blwyddyn ariannol 2024/25, sy'n cyfateb i gynnydd o 8.85%. Nodir yr effaith ar ardoll Awdurdodau Cyfansoddol yn Adran 15. Mae cynnydd o 9.01% a 5.26% hefyd wedi'i gynnwys ar gyfer y blynyddoedd i ddod. Gwneir penderfyniadau terfynol ar y gwariant refeniw net gwirioneddol a'r ardoll gysylltiedig bob blwyddyn gan yr Awdurdod yn seiliedig ar yr amgylchiadau ariannol ar y pryd.

7. Y Sefyllfa Ariannol Gyfredol 2023/24

- 7.1 Cyllideb yr Awdurdod ar gyfer 2023/24 yw £44.39m. Mae'r adroddiad monitro refeniw diweddaraf yn dangos gorwariant cyllidebol amcangyfrifedig o £0.937m, fel ar 30 Tachwedd 2023. Bydd y gorwariant yn cael ei ariannu o gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi.

	Cyllideb (£m)	Rhagolwg (£m)	Amrywiant (£m)	Amrywiant (%)
Gweithwyr	31.872	31.578	-0.294	-0.92%
Eiddo	3.516	4.092	0.576	16.38%
Cludiant	1.271	1.416	0.145	11.46%
Cyflenwadau	5.419	6.806	1.387	25.59%
Taliadau Trydydd Parti	0.305	0.323	0.018	5.69%
Ariannu Cyfalaf a Thaliadau	3.129	2.304	-0.825	-26.36%
Incwm	-1.118	-1.188	-0.07	6.32%
Aldro a Ragolygir	44.394	45.331	0.937	2.11%

- 7.2 Yr Awdurdod sy'n cadw'r gyllideb i ddarparu adnoddau ariannol ar gyfer cyflwyno gwasanaeth ymateb a gwarchod rhag tân gweithredol. Mae'r gyllideb Ariannu Cyfalaf yn cynnwys y ddarpariaeth refeniw ar gyfer ad-dalu benthyciadau, costau llog ac incwm buddsoddi.
- 7.3 Y rhagolwg terfynol ar gronfeydd refeniw wrth gefn ar gyfer 2023/24 yw £6.764m. Mae hyn yn ostyngiad o 13.9%, o'i gymharu â 2022/23.

8. Pwysau Cyllidebol Tymor Canolig yng Ngogledd Cymru

- 8.1 Wrth gyfrifo'r rhagolwg cyllidebol tymor canolig ar gyfer Gogledd Cymru, rhoddwyd ystyriaeth i nifer o ffactorau sy'n rhoi pwysau ar y gyllideb gan gynnwys:
- (i) Cynnydd mewn cyflogau a phrisiau;
 - (ii) Pwysau cyllidebol;
 - (iii) Goblygiadau refeniw'r rhaglen gyfalaf.
- 8.2 **Cynnydd mewn cyflogau a phrisiau** – Mae'r rhagolygon cyllidebol dangosol ar gyfer 2024/25 – 2026/27 yn ystyried effaith chwyddiant ar gyllidebau lle bynnag y bo modd megis ynni, ardrethi busnes a'r cynnydd mewn rhenti ynghyd ag unrhyw gynnydd mewn contractau sy'n hysbys. Yn ogystal, mae'r amcangyfrifon ar gyfer dyfarniadau cyflog yn y dyfodol ar 4% yn 2024/25 a'r un peth yn y blynyddoedd i ddod.
- 8.3 **Pwysau cyllidebol** – Mae'r MTRS hefyd yn cynnwys amcangyfrifon o effaith prisiad Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân a'r adolygiad tair blynedd o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL).
- 8.4 **Goblygiadau refeniw'r rhaglen gyfalaf** – Ar gyfer 2024/25 mae rhaglen gyfalaf 10 mlynedd wedi cael ei datblygu ac mae crynodeb ohoni yn Adran 10 isod. Mae goblygiadau'r rhaglen hon yn cael ystyriaeth lawn yn y MTRS.

9. Effeithlonrwydd a Chynhyrchiant Tymor Canolig

- 9.1 Roedd adroddiad y Prif Swyddog Tân i'r Aelodau ym mis Medi 2021 yn rhoi asesiad o'r sefyllfa. Roedd hwn yn cadarnhau mai'r prif heriau sy'n wynebu'r Awdurdod yw sicrhau bod digon o griwiau tân ar-alwad ar gael; sicrhau digon o adnoddau i gynnal a datblygu sgiliau diffoddwyr tân; a bod â digon o allu corfforaethol i ddiwallu'r gofynion presennol a gofynion y dyfodol.

- 9.2 Yn dilyn yr asesiad hwn, cymeradwyodd yr Awdurdod nifer o adolygiadau mewnol gan gynnwys adolygiad o'r ddarpariaeth frys, adolygiad o'r system dyletswydd rhan amser (criwiau ar-alwad) ac adolygiad hyfforddiant i sicrhau diogelwch diffoddwyr tân. Ychwanegir at yr adolygiadau hyn drwy gyfrwng rhagor o waith mewn meysydd allweddol megis asesiadau tactegol tanau gwyllt a diheintio peiriannau tân, cit ac offer.
- 9.3 Yn ogystal, mae'r Gweithgor Craffu ar y Gyllideb wedi gofyn am gynnal rhagor o waith sy'n canolbwyntio ar adeiladau prydles y Gwasanaeth ac adolygiad o'r fflyd bresennol.
- 9.4 Yn ystod 2023 dechreuodd yr Awdurdod gynnal adolygiad o'i drefniadau ar gyfer darparu ymateb brys i gymunedau Gogledd Cymru. Roedd yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys (ECR) yn cynnwys ymgynghoriad cyhoeddus ar dri opsiwn posibl ar gyfer darparu gwasanaethau yn y dyfodol. Prif amcanion yr ECR oedd mynd i'r afael â'r heriau o ran gofal tân yng nghefn gwlad, sicrhau bod yna allu i ateb gofynion y gwasanaeth yn y dyfodol, gan gynnwys newidiadau amgylcheddol a thechnegol a hefyd sicrhau sefydlogrwydd ariannol yn y tymor byr a'r tymor canolig.

Trafododd yr Awdurdod ganlyniad yr ECR yn ei gyfarfodydd ar 16 Hydref a 18 Rhagfyr 2023, gan gynnwys ystyried nifer o opsiynau ar gyfer mynd i'r afael â'r heriau sy'n bodoli ar hyn o bryd. Nid yw'r model terfynol ar gyfer cyflwyno gwasanaethau wedi'i gadarnhau a bydd y gwaith hwn yn parhau yn ystod 2024/25 mewn cydweithrediad â rhanddeiliaid allweddol i'w ystyried gan yr Awdurdod Tân ac Achub. Nes bydd y gwaith hwn wedi'i gwblhau, mae'r fframwaith ariannol yn seiliedig ar y modelau presennol ar gyfer cyflwyno gwasanaethau.

- 9.5 Yn 2023/24, cymeradwyodd yr Awdurdod ddyraniad cyllideb o £3m i brynu tir ar gyfer canolfan hyfforddi arfaethedig. Disgwylir i'r pryniant gael ei gwblhau yn ystod blwyddyn ariannol 2023/24. Yn ystod 2024/25 bydd yr Awdurdod yn ystyried yr opsiynau ar gyfer ei datblygu yn y dyfodol i sicrhau bod y trefniadau ar gyfer hyfforddiant hanfodol yn ddiogel ac yn gynaliadwy. Nid yw'r MTFS yn cynnwys unrhyw gostau ar gyfer y prosiect hwn gan fod cwmpas y prosiect a'r amseriadau cysylltiedig yn ansicr ar hyn o bryd.

10. Ariannu ac Amcangyfrifon Cyfalaf

- 10.1 Mae'r tabl canlynol yn rhoi crynodeb o'r rhaglen gyfalaf 10 mlynedd:

Disgrifiad o'r Prosiect	2023/24 £m	2024/25 £m	2025/26 £m	2026/27 £m	2027/28 £m	2028/29 £m	2029/30 £m	2030/31 £m	2031/32 £m	2032/33 £m	2033/34 £m
Gwella TGCh		0.827	0.232	0.495	0.350	-	0.125	0.072	1.827	0.160	0.450
Tyrau hyfforddi	0.307	0.305	0.305	0.305	0.305	0.305	0.305	0.305	0.305	0.305	0.305
Gwella gorsafoedd	0.820	1.100	0.485	0.510	3.925	0.500	0.625	0.375	0.225	0.225	0.075
Gwaith cynaliadwyedd		0.470	-	1.000	-	-	-	-	-	-	-
Gwella Cyfleusterau Hyfforddi		0.300	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peiriannau Tân	0.475	0.427	0.940	-	-	2.241	4.412	-	-	1.540	-
Cerbydau Arbenigol (Fflyd Goch)	0.150	-	2.800	1.350	1.950	0.500	0.975	-	0.650	-	0.300
Cerbydau Ysgafn	0.538	0.166	0.400	0.447	-	-	-	0.329	0.895	0.447	-
Cerbydau Ysgafn Arbenigol		0.632	0.530	0.210	-	0.336	-	0.090	1.289	0.040	0.090
Offer yr Ochr Weithredol		0.290	0.595	0.150	0.300	0.100	1.200	-	0.075	-	-
Offer Fflyd		0.050	0.136	-	-	0.033	0.020	-	-	-	-
Tir y Ganolfan Hyfforddi	3.000										
Trosglwyddo Cyllid Ymlaen											
Peiriannau Tân		0.960	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gwaith cynaliadwyedd		0.150	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gwariant Cyfalaf a Gynlluniwyd	5.290	5.676	6.424	4.468	6.830	4.015	7.662	1.171	5.266	2.717	1.220

10.2 Dyma'r meysydd allweddol i'w nodi yn y rhaglen arfaethedig:

- (i) **Cynlluniau Adeiladu** – Mae'r rhaglen adnewyddu ystadau'n seiliedig ar ofynion gweithredol ac nid ydynt ar hyn o bryd yn cynnwys unrhyw gynlluniau a allai fod yn ofynnol yn dilyn newid i fodolau darparu gwasanaethau;
- (ii) **Technoleg Gwybodaeth** – mae gan y Gwasanaeth nifer o brosiectau i gyflawni newid ac effeithlonrwydd trwy drawsnewid yn ogystal â phrosiect parhaus i adnewyddu'r caledwedd TG presennol;
- (iii) **Cerbydau ac Offer** – rhaglen dreigl i adnewyddu cerbydau a rhaglenni ar gyfer uwchraddio offer gweithredol.

Ariannu Cyfalaf

Amcangyfrifon Cyfalaf	2023/24 £m	2024/25 £m	2025/26 £m	2026/27 £m	2027/28 £m	2028/29 £m	2029/30 £m	2030/31 £m	2031/32 £m	2032/33 £m	2033/34 £m
Gwariant a Ragolygir	5.290	5.676	6.424	4.468	6.830	4.015	7.662	1.171	5.266	2.717	1.220
Ariannwyd gan:											
Grantiau a Chyfraniadau	0.727	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benthyca	4.563	5.676	6.424	4.468	6.830	4.015	7.662	1.171	5.266	2.717	1.220
Cyfanswm Ariannu	5.290	5.676	6.424	4.468	6.830	4.015	7.662	1.171	5.266	2.717	1.220

10.3 Mae'r dull ariannu cyfalaf yn defnyddio benthyciadau a chronfeydd wrth gefn lle bo hynny'n briodol i ariannu'r Rhaglen Gyfalaf. Caiff goblygiadau'r benthyca yma ar referniw eu hystyried yn llawn yn Rhagolygon Cyllidebol y MTRS.

11. Rhagolygon Cyllidebol Dangosol 2024/25 i 2026/27

11.1 Mae'r holl bwysau cyllidebol, yr arbedion cyllidebol, argaeledd y cronfeydd wrth gefn a'r rhagdybiaethau ariannu a gafodd eu hamlinellu'n gynharach yn y Strategaeth hon wedi'u crynhoi isod.

	2024/25 £m	2025/26 £m	2026/27 £m
Cyllideb sylfaenol	44.394	49.246	53.087
Pwysau Cyllideb			
Cyflog a Phensiynau	3.797	1.986	1.393
Chwyddiant ac eithrio cyflogau	0.500	0.343	0.190
Ariannwyd gan grant yn flaenorol - ART a Phoenix	0.244	-	-
Buddsoddiadau ac eithrio cyflogau			
Cit tanau gwyllt	0.240	-	-
Amnewid offer	0.069	0.261	-
Amnewid meddalwedd/caledwedd TG yr Ochr Weithredol	0.200	0.472	-
Uwchraddio llinell ISDN	0.141	-	
Effaith ariannu cyfalaf a phrydlesi ar referniw	- 0.338	0.779	0.776
Gofynion y Gyllideb	49.246	53.087	55.445
Defnydd o gronfeydd wrth gefn a gynlluniwyd	- 0.924	- 0.410	-
Gofyniad Cyllideb Net	48.322	52.677	55.445
Cynnydd yn y Gyllideb	8.85%	9.01%	5.26%

11.3 Caiff y gyllideb a ragwelir ei dyrannu fel a ganlyn:

2023/24 £m	Dadansoddiad Goddrychol	2024/25 £m	2025/26 £m	2026/27 £m
30.495	Costau Tâl Uniongyrchol	34.192	36.177	37.570
1.377	Costau eraill yn ymwneud â gweithwyr	1.265	1.594	1.530
3.516	Eiddo	3.382	3.388	3.553
1.271	Cludiant	1.306	1.758	1.424
5.326	Cyflenwadau, Gwasanaethau a Thrydydd Parti	6.854	7.150	7.580
3.129	Ariannu Cyfalaf	2.737	3.454	4.081
0.398	Prydlesi	0.452	0.514	0.663
- 1.118	Incwm	- 0.941	- 0.948	- 0.956
-	Trosglwyddiadau o gronfeydd wrth gefn	- 0.924	- 0.410	-
44.394	Gofynion y Gyllideb	48.322	52.677	55.445

11.4 Trefniadau monitro'r gyllideb

Mae Trysorydd yr Awdurdod a'r Swyddog Adran 151 yn cadarnhau bod gan yr Awdurdod drefniadau monitro amserol a chadarn ar waith a bod yr alldro ariannol yn cael ei adrodd i'r Awdurdod Tân ym mhob cyfarfod.

12. Cronfeydd Wrth Gefn

Gwybodaeth gefndirol am Gronfeydd Wrth Gefn

- 12.1 Mae'r gofyniad am gronfeydd wrth gefn ariannol wedi'i gydnabod yn statudol. Mae adrannau 31A, 32 42A a 43 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau sy'n bilio a chanfod yng Nghymru a Lloegr roi sylw i lefel y cronfeydd wrth gefn sydd eu hangen ar gyfer bodloni'r gwariant amcangyfrifedig yn y dyfodol wrth iddynt gyfrifo'r gofyniad cyllidebol.
- 12.2 Balansau arian parod yw cronfeydd wrth gefn. Cânt eu dal ar y fantolen nes eu bod yn cael eu gwario neu eu rhyddhau at ddibenion eraill. O ganlyniad, dim ond unwaith y gellir eu gwario, ac nid ydynt yn rhan o'r gyllideb sylfaenol.
- 12.3 Wrth sefydlu cronfeydd wrth gefn, rhaid i'r Awdurdod gydymffurfio â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod). O dan adran 25 yn y Ddeddf Llywodraeth Leol, mae dyletswydd ar y Prif Swyddog Cyllid i adrodd ar gadernid yr amcangyfrifon a'r cronfeydd wrth gefn, pan fo'r awdurdod yn ystyried ei ofynion cyllidebol.
- 12.4 Dylai'r cyngor, oddi wrth y Prif Swyddog Cyllid, gael ei osod yng nghyd-destun cofrestr risg yr awdurdod a chynlluniau tymor canolig ac ni ddylai ganolbwyntio ar ystyriaethau tymor byr yn unig. Gellid ystyried cydbwysu'r gyllideb flynyddol trwy ddefnyddio cronfeydd wrth gefn cyffredinol fel opsiwn tymor byr dilys. Fodd bynnag, fel arfer, nid yw'n ddoeth i gronfeydd wrth gefn gael eu defnyddio i ariannu gwariant rheolaidd. Mae'r Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) wedi dweud y dylai cyngorau fod yn arbennig o wiliadwrus ynghylch defnyddio cronfeydd wrth gefn i fynd i'r afael â diffyg yn y cyllid presennol. Pan fydd camau o'r fath yn cael eu cymryd, dylid egluro hyn, a rhoi esboniad ynghylch sut y bydd gwariant o'r fath yn cael ei ariannu yn y tymor canolig i'r tymor hir.
- 12.4 Argymhellodd CIPFA bod Awdurdodau Tân, fel arfer da, yn cyhoeddi Datganiad Strategaeth Cronfeydd Wrth Gefn. Mae'r datganiad yn darparu esboniad ar gyfer pob cronfa wrth gefn ynghyd â'i gwerth. Mae hefyd yn cynnwys naratif yn esbonio a yw lefel bresennol a rhagamcanol y cronfeydd wrth gefn yn briodol, ac a yw'r trefniadau llywodraethu ar gyfer cronfeydd wrth gefn yn ddigonol ac yn briodol. Mae'r Datganiad Strategaeth Wrth Gefn yn rhan o'r adroddiad alldro terfynol a gyflwynir i'r Awdurdod Tân. Mae gan yr Awdurdod hefyd Strategaeth Cronfeydd Wrth Gefn a gymeradwywyd ym mis Mawrth 2021, am gyfnod o 3 blynedd. Mae'r strategaeth yn cael ei hadolygu ar hyn o bryd a bydd yn cael ei chyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio ym mis Mawrth 2024.

12.5 Dyma grynodeb o'r cronfeydd wrth gefn sydd ar fantolen yr Awdurdod:

- (i) **Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol** – ar gyfer digwyddiadau neu argyfyngau annisgwyl;
- (ii) **Cronfeydd Wrth Gefn Wedi'u Clustnodi** – ar gyfer rhwymedigaethau hysbys neu a ragwelir.

12.6 Mae canllawiau CIPFA a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2003 yn cadarnhau y dylai cyrff perthnasol benderfynu ar faterion o'r fath ei hunain, gan ystyried amgylchiadau lleol perthnasol ac asesiad risg a chyngor y Prif Swyddog Cyllid.

Strategaeth Cronfeydd Wrth Gefn

12.7 Rhaid i'r Awdurdod gadw cronfeydd wrth gefn digonol fel y gall ymateb i bwysau cyllidebol annisgwyl heb fod yna effaith andwyol ar ei allu i gyflawni ei amcanion allweddol. Mae polisi'r Awdurdod ar gyfer cronfeydd wrth gefn a balansau yn seiliedig ar ddealltwriaeth drylwyr o anghenion a risgiau'r sefydliad. Rhan o'r broses hon yw rhoi esboniad clir o'r defnydd presennol ac arfaethedig o gronfeydd wrth gefn ac mae'r paragraffau isod yn ymdrin â hyn.

Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol

12.8 Bydd y Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol ddisgwyliedig ar 1 Ebrill 2024 yn £1.5m. Mae hyn yn cynrychioli tua 3% o wariant referniw net 2024/25. Nid yw'r Awdurdod yn gosod isafswm ar lefelau balansau eu cronfa wrth gefn gyffredinol, ond mae'n arfer da i feddu ar gronfeydd wrth gefn ar 3% i 5%.

Cronfeydd Wrth Gefn Wedi'u Clustnodi

12.9 Mae cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi'n cynrychioli cronfeydd sydd wedi'u neilltuo gan yr Awdurdod at ddibenion penodol. Mae rhagor o fanylion am y cronfeydd wrth gefn i'w gweld fel rhan o Nodyn 9 yn y Datganiad o Gyfrifon – [2023-10-datganiad-o-gyfrifon-awdurdod-tân-ac-achub-gogledd-cymru](#)
Mae'r tabl isod yn dangos y strategaeth gyffredinol ar gyfer defnyddio cronfeydd wrth gefn dros gyfnod y MTRS.

	Balans 31-Maw-21 £'000	Balans 31 Maw 22 £'000	Balans 31 Maw 23 £'000	Balans 31 Maw 24 £'000	Balans 31 Maw 25 £'000	Balans 31-Mar-26 £'000	Balans 31-Mar-27 £'000
Cronfeydd Wrth Gefn y Gwasanaeth							
Cronfa Bensiwn Wrth Gefn	85	85	545	545	545	545	545
Cronfa Wrth Gefn Ariannu Cyfalaf	100	300	300	300	300	300	300
Atgyweirio Hydrantau Tân	90	90	90	90	90	90	90
Gwisg / Stoc PPE	250	250	250	250	0	0	0
Newid Trawsffurfiol	800	851	851	644	457	457	457
Gwella Cyfleusterau	490	1,323	651	451	251	251	251
Atebolwydd Cyfreithiol	200	225	186	186	186	186	186
Hyfforddiant	100	250	250	250	200	200	200
Digwyddiadau mawr	150	150	150	150	150	150	150
Gwella Systemau	501	847	710	710	668	258	258
Chwyddiant	0	250	250	250	250	250	250
Cronfeydd Cyfalaf a Grantiau Wrth Gefn							
Gostyngiad Grant HFSC	195	195	195	195	0	0	0
Cynllun Radio (ESN)	500	750	750	750	750	750	750
Prosiectau adeiladu cyfalaf	0	0	1043	514	514	514	514
Cyfanswm	3,461	5,566	6,221	5,285	4,361	3,951	3,951

12.10 Mae'r Awdurdod yn cadw cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi at y dibenion canlynol:

- Yswiriant – i dalu am golledion posibl nad ydynt wedi'u hyswirio;
- Cyllid Cyfalaf Gwelliant Amgylcheddol i gefnogi iechyd a diogelwch a chyflawni carbon sero
- Parhad Busnes – i gwrdd ag unrhyw wariant sydd ei angen mewn perthynas â chynnal cydnerthedd y Gwasanaeth;
- Rhaglen Cyfathrebu Symudol y Gwasanaethau Brys (ESMCP) – i dalu am gostau cyflwyno'r system newydd yn genedlaethol;
- Gwelliannau i'r Gwasanaeth – cefnogi mentrau ar draws y Gwasanaeth gan gynnwys trawsnewid;
- Cyflogau a Phrisiau – cyllid ar gyfer cynnydd mewn cyflogau a phrisiau sy'n fwy na'r rhagdybiaethau cyllidebol.
- Pensiynau – rheoli costau pensiynau a chefnogi'r gwaith o gynllunio gweithlu

12.11 Digonolrwydd y Cronfeydd Wrth Gefn

Mae'r Swyddog Adran 151 yn cadarnhau bod y cronfeydd wrth gefn presennol sydd gan yr Awdurdod yn ddigonol. Bydd y sefyllfa o ran cronfeydd wrth gefn yn cael ei hadolygu'n barhaus. Bydd unrhyw newidiadau sylweddol yn cael eu hadrodd i'r Awdurdod.

13. Asesiad Risg

13.1 Mae'r MTRS yn cynnwys y wybodaeth ddiweddaraf ar adeg ei drafftio, ond mae sefyllfa ariannol yr Awdurdod yn newid yn gyson. Cynhelir asesiad risg ariannol cynhwysfawr ar y broses o bennu'r gyllideb referniw a chyfalaf i sicrhau bod yr holl risgiau ac ansicrwydd sy'n effeithio ar sefyllfa ariannol yr Awdurdod yn cael eu nodi. Mae'r Awdurdod yn wynebu nifer o ffactorau sy'n rhoi pwysau ariannol sylweddol a allai effeithio ar y sefyllfa yn y tymor canolog. Mae asesiad o debygolrwydd ac effaith pob risg a'r rheolaethau rheoli sydd ar waith wedi'u nodi yn y tabl canlynol:

Pennawd	Rhagdybiaethau cynllunio a gaiff eu defnyddio wrth bennu'r gyllideb	Risgiau/Ansicrwydd
Costau cyflogeion	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r cyllidebau staffio wedi'u creu ar sail y staffio sy'n ofynnol i gyflwyno'r model cyflwyno gwasanaethau presennol. Bydd y gwaith yn y dyfodol fel rhan o'r adolygiad ECR yn gweithio o fewn y paramedrau ariannol hyn. Pan gafodd y gyllideb ei phennu ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24, nid oedd y dyfarniadau cyflog cenedlaethol ar gyfer diffoddwyr tân ar gyfer blynyddoedd ariannol 2022/23 a 2023/34 wedi'u cwblhau. Roedd y gyllideb derfynol ar gyfer 2023/24 yn tybio 5% a 4% yn y drefn honno, ond cafodd y dyfarniad cyflog gwirioneddol ei setlo ar 7% a 5%. Mae'r costau uwch sy'n gysylltiedig â hyn wedi'u cynnwys yn y gyllideb sylfaenol ac mae asesiad cynllunio o 4% wedi'i wneud ar gyfer dyfarniadau cyflog cenedlaethol yn 2024/25 i'r holl staff. 	<ul style="list-style-type: none"> Nid yw'r dyfarniadau cyflog y cytunwyd arnynt yn genedlaethol ar gyfer 2024/25 wedi'u cytuno, ond ar gyfer pob pwynt canran uwchben yr asesiad cynllunio o 4% mae'r risg ariannol oddeutu £0.34m Mae'r gwaith o gynllunio'r gyllideb yn tybio y bydd lefelau arferol o weithgarwch. Os bydd llif o alwadau yn digwydd byddwn yn teimlo pwysau cyllidebol. Y dybiaeth weithredol yw y byddai'r Gronfa Gyffredinol yn cael ei defnyddio yn y lle cyntaf. Cafodd cynllun pensiwn y diffoddwyr tân ei brisio yn ystod 2020 ac mae'r canlyniadau dros dro yn nodi cynnydd sylweddol, gyda phwysau cost posibl o £0.70m. Mae'r asesiad cynllunio presennol yn rhagweld y bydd cymorth ariannol yn cael ei dderbyn er mwyn lliniaru'r cynnydd hwn yn rhannol, er nad yw hyn wedi'i gadarnhau eto. Mae risg ariannol weddilliol o £0.30m yn bodoli.

Pennawd	Rhagdybiaethau cynllunio a gaiff eu defnyddio wrth bennu'r gyllideb	Risgiau/Ansicrwydd
Nad yw'n gyflog	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r asesiad cynllunio cychwynnol wedi cadarnhau y bydd y cyllidebau nad ydynt yn gyflogau'n cael eu llunio gan ddefnyddio'r modelau cyflwyno gwasanaethau presennol, wedi'u diweddarau yn ôl canlyniad yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys. Mae'r gofynion ar y gyllideb nad yw'n gyflog wedi mynd yn waeth oherwydd yr effaith chwyddiant sy'n gynhenid o fewn contractau presennol ac yn y dyfodol, yn ogystal â materion yn ymwneud â'r gadwyn gyflenwi mewn nifer o feysydd hanfodol i fusnes. Mae'r rhain yn cynnwys cyflenwi cit ymladd tân a dod o hyd i rannau newydd ar gyfer cerbydau'r ochr weithredol. • Mae costau na ellir eu hosgoi sy'n gysylltiedig â materion iechyd a diogelwch penodol i'r diwydiant wedi'u cynnwys o fewn y gyllideb nad yw'n gyflog. Mae'r rhain yn cynnwys costau sy'n gysylltiedig â rheoli halogyddion ar gyfer ein diffoddwyr tân gweithredol yn dilyn gwaith cenedlaethol. • Lluniwyd cyllidebau gan ddefnyddio gwybodaeth a barn broffesiynol rheolwyr cyllidebol a rhwymedigaethau cytundebol sylfaenol ond, o reidrydd, maent yn cynnwys llawer iawn o amcangyfrif. Lle gellir mesur y pwysau ar gostau, mae wedi cael ei nodi ar wahân (e.e. egni) • Yn ystod 2023/24, fe wnaeth Llywodraeth Cymru ddileu ei chefnogaeth ariannol o £0.416m ar gyfer y rhwydwaith cyfathrebu gwasanaethau brys cenedlaethol presennol (Firelink). Mae pris llawn y contract o £1.225m bellach yn cael ei ariannu'n uniongyrchol o gyllid craidd. Oherwydd natur sefydlog y contract hwn, ni ellir osgoi'r costau hyn ac mae'r contract yn cynnwys cynnydd blynyddol yn sgil chwyddiant. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er bod y Gwasanaeth yn parhau i adolygu costau nad ydynt yn gyflog ac yn ymdrechu i reoli pwysau o ran costau o fewn y gyllideb arfaethedig, mae hyn yn parhau i fod yn faes risg oherwydd y pwysau parhaus o fewn y gadwyn gyflenwi o ganlyniad i brisiau'n codi a phroblemau argaeledd. Mae'r sefyllfa hon yn cael ei rheoli'n ofalus ond oherwydd ansefydlogrwydd sylweddol, nid yw'n bosibl mesur yr effaith yn llawn. • Rydym wedi gwybod bod cost nwy a thrydan yn achosi pwysau ers 2022/23 o ganlyniad i'r pwysau cost byd-eang. Mae'n ymddangos bod y sefyllfa wedi sefydlogi ac mae'r gyllideb ar gyfer 2024/25 yn seiliedig ar yr amcangyfrifon gorau ar hyn o bryd. Fodd bynnag, mae'r farchnad yn parhau i fod yn anwaddal ac mae hyn yn parhau i beri ansicrwydd a risg hysbys. • Nid oes darpariaeth benodol wedi'i gwneud o fewn y gyllideb ar gyfer lleihau carbon ond mae wedi'i chynnwys o fewn costau nad ydynt yn gyflog. Er enghraifft, mae'r symudiad oddi wrth gerbydau disel wedi'i gynnwys yng nghostau'r fflyd ar gyfer y dyfodol.

Pennawd	Rhagdybiaethau cynllunio a gaiff eu defnyddio wrth bennu'r gyllideb	Risgiau/Ansicrwydd
Ariannu Cyfalaf	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r gofynion ariannu cyfalaf ar gyfer 2024/25 yn cynnwys y tâl refeniw ar gyfer y ddarpariaeth refeniw isaf ar gyfer asedau presennol ac amcangyfrif o'r taliadau llog sy'n deillio o fenthycyca. Mae'r costau hyn wedi'u dylanwadu gan wariant cyfalaf hanesyddol, yr angen i fenthyg ar gyfer rhaglen gyfalaf 2023/24 ac effaith y cynnydd mewn cyfraddau llog wrth ail-ariannu benthyciadau sy'n aeddfedu. Bydd yr asesiad cynllunio cychwynnol yn tybio y bydd yr holl fenthycyca yn y dyfodol ar y gyfradd gyffredinol y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLb) ar adeg gosod y gyllideb. Mae'r cynllun cyfalaf bellach yn cynnwys costau adeiladu posibl sy'n gysylltiedig â chanolfan hyfforddi newydd. Ar hyn o bryd, nid yw'r achos busnes wedi cael ei ystyried gan yr Awdurdod. 	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r cynnydd mewn cyfraddau llog yn faes risg allweddol o ystyried yr ansicrwydd economaidd ar hyn o bryd. Bydd gwaith modelu ariannol ychwanegol yn cael ei wneud er mwyn asesu sensitifrwydd sefyllfa ariannol a pherfformiad yr Awdurdod i'r cyfraddau llog presennol a bydd y gwaith yn cael ei nodi wrth bennu'r gyllideb. Nid yw amseriad unrhyw gostau sy'n gysylltiedig â chanolfan hyfforddi newydd yn hysbys ar hyn o bryd gan nad yw'r achos busnes wedi'i ystyried gan yr Awdurdod. Er na ragwelir y bydd unrhyw waith adeiladu'n dechrau yn ystod 2024/25, efallai y bydd angen gwneud darpariaeth ar gyfer costau sy'n gysylltiedig â cheisiadau cynllunio manwl pe bai cymeradwyaeth yn cael ei rhoi.
Incwm	<ul style="list-style-type: none"> Mae cyllidebau incwm wedi cael eu hadolygu a'u gosod yn unol â blynyddoedd blaenorol. Gostyngodd incwm grant Llywodraeth Cymru yn sylweddol yn ystod 2023/24 yn sgil dileu Grant Firelink (£0.42m) ac ymgorffori Grant Scape (£1.08m) yn y Grant Cynnal Refeniw (RSG) a dalwyd i awdurdodau lleol. Yn 2024/25 mae'r grant Lleihau Tanau Bwriadol wedi'i ddileu (£0.169m) ac mae dyraniad y grant Ymgysylltu ag Ieuenctid a Phobl Ifanc wedi cael ei ostwng i £0.123m. Mae'r gyllideb ddrafft yn tybio y bydd y cyllid grant Cydnerthedd Cenedlaethol yn cael ei dderbyn ar lefelau 2023/24. 	<ul style="list-style-type: none"> Nid oes unrhyw risgiau penodol wedi'u nodi yn ychwanegol at yr incwm grant gan Lywodraeth Cymru. Mae'r dyraniadau o fewn y gyllideb yn seiliedig ar y dyraniadau sydd wedi'u gostwng.

13.2 Cadernid yr Amcangyfrifon

Mae'r Swyddog Adran 151 yn cadarnhau bod yr amcangyfrifon cyllidebol wedi'u llunio ar sail gadarn a darbodus.

14. Cydnerthedd Ariannol

Dadansoddiadau sensitifrwydd

- 14.1 Mae'r MTRS newydd yn cael ei chynnal mewn amgylchedd mwy ansicr wrth i bwysau chwyddiant sylweddol effeithio ar yr economi.
- 14.2 Mae'r MTRS gyfredol yn rhagdybio dyfarniadau cyflog ar 4% ar gyfer 2024/25, 2025/26, 2026/27.
- (i) Mae cyflogau'n cyfrif am dros 70% o gyfanswm y gwariant ac mae hyn yn parhau i fod yn un o'n rhagdybiaethau mwyaf. Mae'r tabl isod yn dangos effaith dyfarniadau cyflog gwahanol o ran sensitifrwydd. Bydd pob 1% ychwanegol yn costio £0.34m ychwanegol y flwyddyn.
 - (ii) Y prif ffactorau sy'n gyrru'r gwariant nad yw'n gyflogau yw chwyddiant, sydd ar hyn o bryd yn 4.6%. Fodd bynnag, mae rhai meysydd gwariant yn gweld cynnydd uwch na hyn. Mae rhai polisiâu yswiriant yn debygol o gynyddu 10%, ac mae cynnydd uwch na chwyddiant hefyd yn cael eu profi mewn perthynas â chostau TG a chynnal a chadw adeiladau. Yn ogystal, roedd llawer o'r codiadau contract yn cyfateb i'r Mynegai Prisiau Manwerthu (RPI) sydd wedi gweld cynnydd cyfartalog o 10%. Mae'r rhagolygon hefyd yn awgrymu y bydd prisiau olew byd-eang yn cynyddu yn 2024, a fydd yn cael effaith ar gostau tanwydd.

Cydnerthedd Tymor Canolig

- 14.4 Mae dangosyddion y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) wedi'u datblygu i ddangos cydnerthedd ariannol tymor canolig Awdurdodau Tân. Mae'r dangosyddion hyn yn caniatáu meincnodi gydag Awdurdodau a sefydliadau eraill ac yn darparu asesiad cyffredinol o gydnerthedd ariannol. Er bod y dangosyddion wedi'u dyfeisio ar gyfer awdurdodau Lloegr, mae'r dangosyddion sy'n berthnasol i awdurdodau Cymru isod.
- 14.5 **Gor/tanwariant o gymharu â gwariant net** – Mae'n bwysig bod Awdurdodau'n cadw gor/tanwariant dan reolaeth a bod gwariant gwirioneddol mor agos â phosibl at yr hyn roeddent wedi bwriadu ei wario. *amcangyfrif o'r sefyllfa

	2020/21 £m	2021/22 £m	2022/23 £m	2023/24* £m
Gwariant Refeniw Net	35.942	37.074	39.414	44.394
Gorwariant/(Tanwariant)	- 0.063	- 0.070	0.040	-
Gorwariant/(Tanwariant) fel % o'r Gwariant Refeniw Net	-0.18%	-0.19%	0.10%	0.00%

- 14.6 **Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy fel canran o'r Gyllideb Refeniw Net** – Mae cronfeydd wrth gefn yn caniatáu ar gyfer rheoli cyfnodau o ansicrwydd ac mae lefelau iach o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy'n rhwyd achub bwysig i gefnogi sefydlogrwydd ariannol.

	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans
	£m	£m	£m	£m	£m	£m	£m
	31 Maw 21	31 Maw 22	31 Maw 23	31 Maw 24	31 Maw 25	31-Mar-26	31-Mar-27
Gofyniad Refeniw Net (NRE)	35.942	37.074	39.414	44.394	48.322	53.079	55.455
Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol	1.450	1.520	1.480	1.480	1.480	1.480	1.480
Cronfa wrth Gefn a Glustnodwyd	3.461	5.566	6.221	5.285	4.361	3.951	3.951
Cronfeydd wrth gefn fel % o'r Gwariant Refeniw Net	13.66%	19.11%	19.54%	15.24%	12.09%	10.23%	9.79%
Newid mewn %		5.45%	0.43%	-4.30%	-3.15%	-1.86%	-0.44%

- 14.7 **Cost Benthycia fel canran o'r Gwariant Refeniw Net** – Mae ymrwymiadau benthycia'n rhai tymor hir a rhaid eu hariannu o gyllidebau refeniw parhaus. Mae'r tabl hwn yn dangos faint o gyllid refeniw sydd wedi'i ymrwymo i ddiwallu'r ymrwymiadau benthycia presennol ac yn y dyfodol.

	2020/21 £m	2021/22 £m	2022/23 £m	2023/24 £m	2024/25 £m	2025/26 £m	2026/27 £m
Gwariant Refeniw Net (NRE)	35.942	37.074	39.414	44.394	48.740	53.179	54.632
Benthycia	26.209	24.435	26.460	20.787	24.493	28.508	30.234
MRP	2.104	2.001	1.959	1.902	1.885	2.267	2.601
llog	0.380	0.305	0.465	0.698	0.852	1.187	1.480
Cost benthycia fel % o'r Gwariant Refeniw Net	6.91%	6.22%	6.15%	5.86%	5.61%	6.50%	7.47%
Lefel y ddyled	26.209	24.435	26.460	20.787	24.493	28.508	30.234
Lefel y ddyled fel % o'r Gwariant Refeniw Net	72.92%	65.91%	67.13%	46.82%	50.25%	53.61%	55.34%

15. Ardoll yr Awdurdodau Cyfansoddol

15.1 Mae Is-grŵp Dosbarthu Llywodraeth Cymru, sy'n cynghori ar faint o gyllid refeniw mae pob awdurdod lleol yn ei dderbyn, wedi penderfynu defnyddio amcangyfrifon poblogaeth canol 2022 y Swyddfa Ystadegau Gwladol ar gyfer Setliad Llywodraeth Leol 2024/25. Yn seiliedig ar y data poblogaeth yma, dangosir y cyfraniad wedi'i ddiweddarau fesul Awdurdod Cyfansoddol yn y tabl isod.

Awdurdod	2023/2024 Cyfraniad	Poblogaeth	Dosraniad	2024/25 Gofynion y Gyllideb (Ardoll)	Cynnydd i'r Ardoll	Cynnydd i'r Ardoll
	£			%	£	£
Cyngor Sir Ynys Môn	4,402,671	69,049	10.03%	4,848,293	445,622	10.12%
Cyngor Gwynedd	7,913,676	117,591	17.09%	8,256,681	343,005	4.33%
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	7,477,835	114,290	16.61%	8,024,901	547,066	7.32%
Cyngor Sir Ddinbych	6,064,090	96,558	14.03%	6,779,844	715,754	11.80%
Cyngor Sir y Fflint	9,936,363	155,319	22.57%	10,905,762	969,399	9.76%
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	8,599,526	135,394	19.67%	9,506,724	907,198	10.55%
Cyfanswm	44,394,161	688,201	100%	48,322,205	3,928,044	

16. Casgliad

- 16.1 Mae sefyllfa ariannol gyffredinol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn gynaliadwy dros y tymor canolig. Fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar ddefnyddio £2.271m o gronfeydd wrth gefn rhwng 2023/24 a 2026/27. Bydd sefyllfa ariannol gyffredinol yr Awdurdod yn cael ei hadolygu'n barhaus.
- 16.2 Mae'r MTRS yn nodi sut bydd tair blynedd yr MTRS yn cael eu hariannu ac amcangyfrifir cronfeydd wrth gefn cyffredinol ar £6.765m ar gyfer 2023/24.